

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL R. M. IR UADB „COMPENSA VIENNA INSURANCE GROUP“ GINČO
NAGRINĖJIMO**

2016 m. lapkričio 9 d. Nr. 242-470
Vilnius

Lietuvos bankas gavo R. M. (toliau – pareiškėjas) kreipimąsi dėl ginčo, kilusio su UADB „Compensa Viena Insurance Group“ (toliau – draudikas), nagrinėjimo dėl draudiko atsisakymo pripažinti įvykį draudžiamuoju.

N u s t a t y t a:

2016 m. gegužės 24 d. Valkininkų aerodrome M. M., vairuodamas transporto priemonę „Ford Mondeo“, valst. Nr. (*duomenys neskelbtini*), kuri buvo apdrausta UADB „Compensa Viena Insurance Group“ transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomuoju draudimu, pervažiavo pareiškėjui priklausantį šalną ir jį sugadino. Pareiškėjas ir automobilio savininkas užpildė eismo įvykio deklaraciją ir joje nurodė, kad kaltę dėl eismo įvykio prisiėmė automobilio „Ford Mondeo“ vairuotojas.

2016 m. gegužės 26 d. pareiškėjas informavo draudiką apie 2016 m. gegužės 24 d. įvykį, kurio metu Valkininkų aerodrome automobilis pervažiavo šalną ir jį sugadino.

2016 m. birželio 28 d. draudikas priėmė sprendimą ir informavo pareiškėją, kad įvertinęs įvykio aplinkybes nusprendė įvykį pripažinti nedraudžiamuoju ir draudimo išmokos nemokėti. Draudikas priimtą sprendimą grindė Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPD įstatymas) 1 straipsnio 3 punktu, kuris nustato, kad „šio įstatymo nuostatos netaikomos, kai transporto priemonės naudojamos oro uostuose, kitose viešam kelių eismui apribotose uždaro pobūdžio teritorijose ar autodromuose sporto varžyboms, treniruotėms, parodoms ar mokymams vairuoti.“

2016 m. liepos 10 d. draudikas gavo pareiškėjo pretenziją, kuria pareiškėjas nurodė nesutinkantis su draudiko priimtu sprendimu. Pareiškėjas teigė, kad įvykio vieta ir aplinkybės nėra susijusios su TPVCAPD įstatymo 1 straipsnio 3 punktu, todėl reikalavo atlyginti su eismo įvykiu susijusią žalą ir kompensuoti pretenzijos surašymo ir pateikimo draudikui išlaidas, kurios sudaro 250 Eur.

2016 m. liepos 12 d. draudikas informavo pareiškėją, kad nekeis priimto sprendimo, nes eismo įvykis įvyko Valkininkų aerodrome. Draudikas teigė, kad šias aplinkybes patvirtino įvykio kaltininkas, ir paaiškino, kad aerodromas yra oro uosto dalis arba atskiras žemės arba vandens paviršiaus plotas, skirtas orlaiviams tūpti, kilti, manevruoti, stovėti ir aptarnauti. Vadovaudamasis TPVCAPD įstatymo 1 straipsnio 3 punktu, draudikas mano, kad minėto įstatymo nuostatos neturėtų būti taikomos.

Pareiškėjas nesutiko su draudiko priimtu sprendimu ir pateiktu atsakymu į pretenziją, todėl kreipėsi į Lietuvos banką dėl ginčo nagrinėjimo. Pareiškėjas nurodė, kad draudikas neteisingai išnagrinėjo įvykio aplinkybes ir nepagrįstai pripažino įvykį nedraudžiamuoju, remdamasis TPVCAPD įstatymo 1 straipsnio 3 punktu. Pareiškėjas pabrėžė, kad draudikas teigia, kad įvykis įvyko riboto eismo zonoje, t. y. Valkininkų aerodrome, nors toks aerodromas oficialiai

neegzistuoja ir eismas ten nėra ribojamas, kaip tai nustatyta TPVCAPD įstatymo 1 straipsnio 3 punkte. Pareiškėjas kelia reikalavimą draudikui atlyginti dėl eismo įvykio patirtą žalą (100 Eur) ir patirtas 249,97 Eur išlaidas, susijusias su pretenzijos dėl ginčo nagrinėjimo dokumentų draudikui ir Lietuvos bankui rengimu. Pareiškėjas tvirtina pagal Lietuvoje galiojančius dokumentų rengimo įkainius apskaičiavęs, kad „pretenzijos parengimas ir pristatymas kainavo 2 val. po 71,42 Eur, o dokumentų parengimas ir pateikimas Lietuvos bankui kainavo 1,5 val. po 71,42 Eur“. Draudikas nesutiko tenkinti pareiškėjo reikalavimo ir Lietuvos bankui pateikė atsiliepinimą. Jame nurodė, kad, pagal TPVCAPD įstatymo 3 straipsnio 1 dalį, „išmoka šio įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant (toliau – naudojant) transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė.“ Draudikas tvirtino, kad, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 122 patvirtintų Eismo įvykio metu padarytos žalos nustatymo ir draudimo išmokos mokėjimo taisyklių 29 punktu, gavęs pranešimą apie eismo įvykį, atliko jo tyrimą. Siekdamas nustatyti eismo įvykio aplinkybes, draudikas įvertino pareiškėjo pranešime apie žalą nurodytą informaciją ir draudėjo paaiškinimus, taip pat įvertino įvykio dalyvių eismo įvykio deklaracijoje užfiksuotą įvykio schemą, surinko kitą būtiną medžiagą ir nustatė, kad transporto priemonės „Ford Mondeo“ vairuotojas važiuodamas Valkininkų aerodrome pervažiavo pareiškėjui priklausantį šalimą ir jį sugadino.

Draudikas nurodė, kad, pagal TPVCAPD įstatymo 2 straipsnio 3 dalį, draudžiamuoju įvykiu laikomas eismo įvykis, kuriam įvykus pagal šį įstatymą turi būti išmokama išmoka. TPVCAPD įstatymo 1 straipsnio 3 dalyje įtvirtinta, kad šio įstatymo nuostatos netaikomos, kai transporto priemonės naudojamos oro uostuose, kitose viešam kelių eismui apribotose uždaro pobūdžio teritorijose ar autodromuose sporto varžyboms, treniruotėms, parodoms ar mokymams vairuoti. Draudikas pažymėjo, kad nagrinėjamu atveju buvo nustatyta, kad įvykis įvyko Valkininkų aerodrome. Remiantis Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 2 straipsnio 1 dalimi, aerodromas – nustatytas žemės arba vandens paviršiaus visas plotas (įskaitant visus statinius, įrenginius ar įrangą arba jo dalis, skirti orlaiviams atskristi, išskristi ir judėti žemės arba vandens paviršiumi. Draudikas pateikė nuorodą į Valstybinės lietuvių kalbos komisijos išaiškinimą¹, pagal kurį aerodromas yra oro uosto dalis, t. y. žemės plotas, pritaikytas lėktuvams kilti, tūpti, stovėti ir prižiūrėti. Draudikas, lingvistiškai aiškindamas TPVCAPD įstatymo 1 straipsnio 3 dalį, daro išvadą, kad pagal šį įstatymo straipsnį TPVCAPD įstatymo nuostatos netaikomos visais atvejais, kai transporto priemonė naudojama oro uoste, nepaisant to, ar eismas ten ribojamas, ar ne. Draudiko nuomone, kadangi aerodromo sąvoka patenka į oro uosto sąvoką, nagrinėjamu atveju pagrįstai taikytina TPVCAPD įstatymo 1 straipsnio 3 dalis. Draudikas papildomai nurodė, kad dėl eismo įvykio vietos ginčo nebuvo, be to, pareiškėjui priklausantį šalimą transporto priemonė galėjo sugadinti ne važiuodama keliu, o būtent aerodromo teritorijoje. Draudikas pabrėžė, kad priimdamas sprendimą rėmėsi pačių eismo įvykio dalyvių nurodytomis aplinkybėmis.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, pažymėtina, kad ginčas tarp šalių yra kilęs dėl draudiko atsakymo pripažinti įvykį draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką, nes draudikas, įvertinęs tai, kad eismo įvykis įvyko aerodrome, remiasi TPVCAPD

¹ Valstybinės lietuvių kalbos komisijos konsultacija – <http://www.vlkk.lt/konsultacijos/9946-aerodromas>

įstatymo 1 straipsnio 3 dalimi, kurioje nustatyta, kad tokiais atvejais šio įstatymo nuostatos netaikomos.

Atkreiptinas dėmesys, į tai, kad, kaip matyti iš ginčo šalių Lietuvos bankui pateiktos medžiagos, eismo įvykio dalyviai neginčija aplinkybės, kad žala buvo padaryta Valkininkų aerodrome, ginčo šalys tik nesutaria dėl TPVCAPD įstatymo 1 straipsnio 3 dalies traktavimo. Draudikas teigia, kad bet kuris eismo įvykis, kilęs aerodrome arba oro uoste, nepatenka į TPVCAPD įstatymo taikymo sritį ir toks įvykis nelaikytinas draudžiamuoju. Pareiškėjas nurodo priešingai, kad eismo įvykio teritorijos apibrėžimas nėra esminė aplinkybė, nes eismo įvykis įvyko ne eismui apribotoje teritorijoje.

Pažymėtina, kad, remiantis TPVCAPD įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi, draudimo išmoka TPVCAPD įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė, o vadovaujantis TPVCAPD įstatymo 1 straipsnio 3 dalimi, šio įstatymo nuostatos netaikomos, kai transporto priemonės naudojamos oro uostuose, kitose viešam kelių eismui apribotose uždaro pobūdžio teritorijose ar autodromuose sporto varžyboms, treniruotėms, parodoms ar mokymams vairuoti.

Vadinasi, nagrinėjamu atveju svarbu nustatyti, ar draudikas priėmė pagrįstą sprendimą, kad šiam eismo įvykiui netaikomos TPVCAPD įstatymo nuostatos ir atitinkamai už žalą atsakingam asmeniui nekyla civilinė atsakomybė, už kurią turėtų būti mokama draudimo išmoka pagal minėto įstatymo nuostatas.

TPVCAPD įstatymo 1 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad „Šio įstatymo nuostatos netaikomos, kai transporto priemonės naudojamos oro uostuose, kitose viešam kelių eismui apribotose uždaro pobūdžio teritorijose ar autodromuose sporto varžyboms, treniruotėms, parodoms ar mokymams vairuoti.“ Draudikas mano, kad, vadovaujantis TPVCAPD įstatymo 1 straipsnio 3 dalimi, TPVCAPD įstatymo nuostatos yra netaikomos tuomet, kai transporto priemonė yra naudojama oro uostuose. Draudikas taip pat pažymi, kad, remiantis Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 2 straipsnio 1 dalimi, aerodromas – nustatytas žemės arba vandens paviršiaus visas plotas (įskaitant visus statinius, įrenginius ar įrangą arba jo dalis, skirtus orlaiviams atskristi, išskristi ir judėti žemės arba vandens paviršiumi). Draudikas, lingvistiškai aiškindamas TPVCAPD įstatymo 1 straipsnio 3 dalį, daro išvadą, kad pagal šį įstatymo straipsnį TPVCAPD įstatymo nuostatos netaikomos visais atvejais, kai transporto priemonė naudojama oro uoste arba aerodrome, nepaisant to, ar eismas ten ribojamas, ar ne. Pareiškėjas neginčija, kad eismo įvykis įvyko vietoje, kuri vadinama Valkininkų aerodromu, tačiau nurodo, kad eismas ten nėra ribojamas ir oro eismas ten nevyksta, t. y. minėta vieta kaip aerodromas oficialiai neegzistuoja.

Atkreiptinas dėmesys, kad draudikas tik remiasi lingvistiniu aiškinimu, tačiau iš esmės nepateikė įrodymų, kad eismo įvykio vieta iš tikrųjų yra oro uostas arba aerodromas. Iš ginčo šalių pateiktų paaiškinimų ir įrodymų matyti, kad draudikas neatliko tyrimo ir nevertino, ar transporto priemonė buvo naudojama oficialiame aerodrome. Pažymėtina, kad, pagal Civilinės aviacijos administracijos oficialiai skelbiamą informaciją², Valkininkų aerodromas nėra oficialiai įregistruotas ir įtrauktas į Lietuvos Respublikos civilinių aerodromų bei karinių aerodromų, naudojamų civilinių orlaivių skrydžiams, sąrašą. Atsižvelgiant į tai, nėra teisinio pagrindo teikti, kad eismo įvykis įvyko oro uosto (aerodromo) teritorijoje, nes toks aerodromas oficialiai nėra įregistruotas ir neturi būti laikytinas oro uostu TPVCAPD įstatymo 1 straipsnio 3 dalies nuostatų prasme. Atsižvelgiant į tai, šio ginčo nagrinėjimo kontekste nėra teisinio pagrindo netaikyti TPVCAPD įstatymo nuostatų.

Pagal pirmiau minėtų teisės aktų nuostatas, jeigu eismo įvykis nepriskirtinas prie TPVCAPD įstatymo 1 straipsnio 3 dalyje apibrėžtą išimčių, vadovaujantis TPVCAPD įstatymo 3 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartimi apdraudžiama draudimo sutartyje ar (ir) transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo liudijime nurodytą transporto priemonę naudojančių valdytojų

² <http://www.caa.lt/index.php?4231534127>

civilinė atsakomybė dėl žalos padarymo, darytina išvada, kad dėl eismo įvykio metu padarytos žalos civilinė atsakomybė kyla transporto priemonės „Ford Mondeo“ savininkui. Atsižvelgiant į tai, eismo įvykis pripažintinas draudžiamuoju, todėl, vadovaujantis TPVCAPD įstatymo 3 straipsnio 1 dalimi, pareiškėjui TPVCAPD įstatyme nustatyta tvarka turi būti išmokėta draudimo išmoka.

Konstatuotina, kad pareiškėjo keliamas reikalavimas pripažinti įvykį draudžiamuoju ir išmokėti draudimo išmoką laikytinas pagrįstu ir tenkintinas.

Atsižvelgiant į pareiškėjo reikalavimą atlyginti 250 Eur kainavusias teises išlaidas, pažymėtina, kad neteisminio vartojimo ginčų tvarką reglamentuojančio Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad priimant sprendimą dėl ginčo esmės turi būti sprendžiama dėl vartotojo patirtų išlaidų, susijusių su vartojimo ginčų neteisminio sprendimo procedūra (įskaitant būtinas ekspertizės ar laboratorinių tyrimų išlaidas, išlaidas advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti ir vertimo išlaidas), atlyginimo proporcingai patenkintų vartotojo reikalavimų daliai. Pažymėtina, kad analogiškos nuostatos yra įtvirtintos ir Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 62 punkte.

Nagrinėjamu atveju pareiškėjas Lietuvos banką tik informavo, kad patyrė 250 Eur išlaidas dėl pretenzijos ir prašymo nagrinėti vartojimo ginčą surašymo, tačiau nepateikė jokių savo teiginių tikrumą ir patirtų išlaidų būtinumą ir pagrįstumą pagrindžiančių dokumentų, todėl pareiškėjo reikalavimas dėl 250 Eur atlyginimo yra atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu bei šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.2 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Iš dalies patenkinti pareiškėjo R. M. reikalavimą ir rekomenduoti UADB „Compensa Viena Insurance Group“ pripažinti įvykį draudžiamuoju ir išmokėti pareiškėjui draudimo išmoką.

2. Įpareigoti UADB „Compensa Viena Insurance Group“ per mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie sprendimo rezoliucinės dalies 1 punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). UADB „Compensa Viena Insurance Group“ neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius